

Prevence a minimalizace komunálního odpadu – kompostování

Jak na kompostování na vlastním pozemku

Kompost je jedno z nejkvalitnějších přírodních hnojiv, které si umíme představit. Tenhle poklad plný živin a užitečných mikroorganismů potěší zeleninu, květiny, okrasné keře, ovocné stromy i trávník. Pojdme si shrnout základní pravidla, jak si na zahradě založit kompost, jak se o něj starat, co do něj patří a nepatří či jak poznáme, že už je zralý.

Na zahradě se dá kompostovat prakticky veškerý organický nevařený materiál, který vzniká jako odpad v kuchyni a při zahradničení. Ve skutečnosti není kompost ničím menším než zahradnická alchymie, která přeměňuje zahradní odpad a kuchyňské zbytky na užitečný humus.

Kde založit kompost:

Kompost nebývá tím nejestetičtější kouskem zahrady, a tak pokud to jde, měl by být trochu oddělený třeba listnatými keři nebo stromy (např. černý bez), které mu navíc poskytnou žádoucí zastínění, či plotem s pnoucími rostlinami.

Kompostu vybereme stinné místo, které je chráněné před deštěm a větrem, protože slunce a vítr kompost vysušuje a déšť připravuje o živiny.

Ideálně by měl stát na rovině, aby se nesesouval a měl co největší kontakt se zemí. Vhodné je položit na dno husté pletivo, kterým snadno projdou užitečné mikroorganismy, žížaly a červi, ale nedostanu se skrz něj myši a další hlodavci.

Jak založit kompost:

Základem kompostování jsou dva druhy organického materiálu: tzv. hnědý – uhlíkatý, suchý, dřevnatý a tzv. zelený – dusíkatý, vlhký, hnojivý.

Do zeleného materiálu patří všechno, například posekaná tráva, zbytky ovoce a zeleniny, kávová sedlina...

Mezi hnědý materiál patří drcené dřevo, sláma, štěpka, seno, popel z dřevěného uhlí, suché listí, obaly na vejce a ruličky od toaletního papíru, drcený nepotříštěný papír...

Na spodek kompostu vyskládáme vzdušný hnědý materiál asi do výše asi 15 cm. Dobře poslouží nalámané nebo drcené větve nebo kůra. Na tuto vrstvu dáme asi 5 cm vrstvu zeleného materiálu. Vrstvy střídáme, na jeden díl čerstvého zeleného materiálu bohatého na dusík počítáme tři až pět dílů díly hnědého bioodpadu, který kompost zásobí uhlíkem. Na vrch dáme vrstvu hnědého materiálu. Omezíme tak výskyt hmyzu i zápach tlejících zbytků. Můžeme použít taky běžnou zeminu ze záhonu nebo zralý kompost. Ten dodá startovací směs mikroorganismů. Kompost miluje různorodost! Proto mícháme zelené s hnědým, ale taky vlhké a suché, porézní a hutné.

Co do kompostu patří:

posekaná tráva
sláma
shrabané listí a mech
drobné větvičky, drcené rostlinné zbytky a větve
piliny, hobliny
ovocné a zeleninové slupky a odřezky
kávová sedlina, vyluhovaný čaj
vaječné skořápky (drcené)
drcený nepotříštěný papír, krabičky od vajec
dřevěný popel

Co do kompostu nepatří:

kosti, odřezky masa a kůže
mléčné výrobky
tuky a oleje

sáčky z vysavače i jejich obsah
tkaniny
popel z uhlí a cigaret
rostliny nemocné (hlavně plísňovými chorobami) nebo napadené škůdci
potištěná lepenka, časopisy
zbytky kosmetiky, čisticí prostředky, barvy
kovy, sklo, plasty
zbytky vařených potravin.

Rady:

Pokud do kompostu přidáváme vyšší vrstvu zeleného materiálu, třeba čerstvě posekané trávy, promícháme ji například s pilinami nebo se štěpkou.

Pozor na napadené rostliny. Některé choroby jsou nezdolné a kompostováním se nezničí.

Zrání kompostu:

To, čemu říkáme zjednodušeně tlení organických zbytků, znamená pro miliardy nejmenších půdních organismů, množství žíhal, brouků a dalších bezobratlých živočichů tvrdé pracovní nasazení, jeho výsledkem je blahodárny humus. Na nás je, abychom jim zajistili dobré podmínky k práci. Základem je pestrý a vhodný materiál, stín, optimální vlhkost i teplota a dostatek vzduchu.

Jak urychlit zrání kompostu:

Zrání kompostu je poměrně dlouhé, závisí na složení organických odpadků ze zahrady a domácnosti. Aby zrál rovnoměrně a rychleji, můžeme mezi jednotlivé vrstvy přidat lopatu zemin nebo už zralého kompostu nebo sáhnout po bio urychlovačích s prospěšnými kompostovacími bakteriemi.

Kompost nesmí vyschnout. Během kompostování dbáme především na to, aby kompost nikdy nevyschnul. Jestli je správně vlhký, poznáme celkem snadno: vezmeme kompost do ruky a zmáčknete ho tak pevně, jak to jde. Při optimální vlhkosti se nesmí mezi prsty objevit voda a hmota musí držet pohromadě. Pokud z kompostu vytéká voda, je mokrá až moc, mohl by začít hnit, a proto ho přeházíme a přidáme hnědý suchý materiál. Je-li kompost suchý, rozpadne se v dlani, potřebuje pořádně zalít vodou.

Správnou vlhkost zajistíme i osázením kompostu okurkami, cuketami nebo dýněmi. Jejich listy kompost ochrání před žhavým sluncem, silným větrem i přívalovými dešti a díky přítomnosti rostlin určitě nezapomeneme kompost zalít.

Kompost musí mít vzduch. Biologický odpad musí mít dostatečný přísun kyslíku, jinak má tendenci zahnívat, a tím pádem zapáchat. Pro dostatečný přísun vzduchu je kompost vhodné po měsíci po jeho založení přehodit. Během zrání kompost přehazujeme jednou za jeden až dva měsíce vidlemi, aby se materiál rovnoměrně provzdušnil – okysličil a aby se hnědé a zelené složky, které postupně přidáváme, promíchaly. Pokud do kompostu přidáváme vyšší vrstvu zeleného materiálu, třeba čerstvě posekané trávy, promícháme ji například s pilinami nebo se štěpkou.

Dobře vyžrálý kompost má tmavohnědou barvu, drolí se a příjemně zemitě voní. Než se hromada kompostu změní na opravdu dobrý humus, může to trvat jeden až dva roky.

Dobře vyžrálý kompost má tmavohnědou barvu, drolí se a příjemně zemitě voní. Je dobré vědět, že kompost není substrát, ale přírodní hnojivo, které se přidává do zeminy. Čerstvý kompost nepatří přímo k rostlinkám, mohl by je spálit.

Zdroje: <https://www.growveg>, www.kompostuj.cz, <https://living.iprima.cz/kompost-je-poklad-kazde-zahrady-zakladni-pravidla-kompostovani-88685>

V Petrovicích 30. 03. 2022

Zpracovala: Helena Moudrá

Schválil: Mgr. Petr Padrnos, starosta